

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 22 februari 1944 kl. 2 em.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

I en den 4 februari 1944 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 58, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande, vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att 1, 7 och 8 §§ förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

1 §.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföres statsmyndigheterna till följande avdelningar:

Fjärde avdelningen.

Rikets hovrätter; — — — medicinalstyrelsen; statens institut för folkhälsan; väg- och vattenbyggnadsstyrelsen; — — — skogsstyrelsen.

7 §.

Från stämpelavgift enligt detta kap. är kronan befriad.

Dessutom äro från stämpelavgift enligt detta kap. befriade: akademier och — — — överförmyndare.

¹ Senaste lydelse, se beträffande 1 § 1928: 317 (där förordningen i dess helhet är återgiven) och 1943: 423 samt beträffande 7 och 8 §§ 1928: 317, 1929: 143, 1930: 243, 1932: 285, 1933: 378, 1934: 327, 1937: 511 och 942, 1938: 323, 1941: 115 och 419, 1942: 462 ävensom 1943: 423.

Frihet från stämpel enligt detta kap. — dock icke med avseende å avskrift och bevis, som på begäran utfärdas till annan än part — äger jämväl rum i ärenden rörande ogiltighetsförklaring — — — oriktig ursprungsbeteckning; i sådana på prövning av statens byggnadslånebyrå beroende ärenden, som avse lån eller bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjningen; så ock — — — inom yrkesinspektionen.

Konungen äger — — — utländska hamnar.

8 §.

Följande enskilda handlingar skola, även där de äro utfärdade av offentlig myndighet, förses med stämpel på sätt här nedan stadgas.

Köp av fast egendom: avhandling därom — — — egendomens värde.

Köpeavhandling, på — — — egendomens värde.

Där köpeavhandling, — — — sista fånet.

Sökes lagfart på grund av handling, enligt vilken arrendator inlöst fast egendom med stöd av lagen om förköpsrätt, äge stämpelbeläggning ej rum, där den till vilken jordägaren sålt egendomen tidigare erlagt stämpel för sitt fång.

Fångeshandling, på — — — stämpel fri.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföras statsmyndigheterna enligt 1 § stämpelförordningen till fem olika avdelningar. Alla statsmyndigheter, som icke särskilt angivits under någon av dessa avdelningar, äro att hänföra till första avdelningen.

Statens institut för folkhälsan ingår icke bland de i förenämnda författningsrum särskilt uppräknade myndigheterna.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 oktober 1943 har *styrelsen för statens institut för folkhälsan*, under åberopande av att centrala myndigheter och institutioner — bland dem medicinalstyrelsen — i allmänhet tillhörde fjärde avdelningen i 1 § stämpelförordningen, hemställt att åtgärder måtte vidtagas för institutets hänförande till nämnda avdelning.

Statskontoret har i ett den 3 november 1943 avgivet utlåtande i ärendet förklarat sig icke ha något att erinra mot bifall till styrelsens hemställan.

Enligt 1 § gällande instruktion för statens byggnadslånebyrå (SFS 1942: 931) åligger det byrån att handlägga ärenden rörande främjandet av sådan bostadsförsörjning, som äger åtnjuta stöd enligt vissa i paragrafen uppräknade författningar.

Statens byggnadslånebyrå tillhör icke de i 1 § stämpelförordningen uppräknade myndigheterna.

I en den 22 november 1943 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse har *statens byggnadslånebyrå* hemställt, att med hänsyn till den särskilda arten av byråns verksamhet åtgärder måtte vidtagas för införande av stämpelfrihet beträffande protokollsutdrag och andra expeditioner från byrån.

Över framställningen har *statskontoret* den 8 december 1943 avgivit yttrande. Under framhållande av att statens byggnadslånebyrå icke vore en s. k. kristidsmyndighet har statskontoret förklarat sig av principiella skäl icke kunna tillstyrka generell stämpelfrihet för byråns expeditioner. Då emellertid det syfte, som tillgodosåges genom beviljandet av lån och bidrag enligt de i 1 § av instruktionen uppräknade författningarna, vore av beskaffenhet att motivera stämpelfrihet i dylika ärenden, ville statskontoret icke motsätta sig, att bestämmelse infördes i 7 § stämpelförordningen om befrielse från stämpelplikt i ärenden, som avsåges i berörda författningar.

Den reform på arrendelagstiftningens område, som genomfördes vid 1943 års riksdag (prop. nr 346, tredje särskilda utskottets utlåtande nr 2, riksdagens skrivelse nr 533) innebar bl. a. tillskapandet av viss förköpsrätt för arrendator till den av honom arrenderade fastigheten. Bestämmelserna härom, vilka trätt i kraft redan vid årsskiftet, återfinnas i 2 kap. 57 § lagen om nyttjanderätt till fast egendom och lagen den 22 december 1943 (nr 884) om förköpsrätt. Enligt dessa bestämmelser äger arrendator i allmänhet, så framt han är förvarad vid sin rätt till nytt arrende, att, när den arrenderade fastigheten säljes, lösa till sig densamma till det pris köparen utfäst. Gör arrendatorn bruk av sin förköpsrätt, åligger det honom att till köparen eller, i den mån dennes betalningsskyldighet ej blivit fullgjord, till säljaren utgiva köpeskillingen med avdrag för viss intecknad gäld. Därjämte åligger det arrendatorn att ersätta köparen vissa utgifter i samband med fastighetsförvärvet, däribland utgifterna för lagfart å fånget. — Går fastighet, som är underkastad förköpsrätt, i byte, äger arrendator inlösa densamma efter dess värde vid den tid, då bytesavtalet slöts, och skall därvid vad som stadgats beträffande förköpsrätt vid fastighets försäljning äga motsvarande tillämpning.

Av det anförda framgår, att arrendator, som med begagnande av sin förköpsrätt inlöst den av honom arrenderade fastigheten, enligt gällande bestämmelser kan komma att få erlägga lagfartsstämpel för såväl köparens som sitt eget fång. Denna omständighet har uppmärksammats i det sakkunnigbetänkande, som legat till grund för ifrågavarande lagstiftning (SOU 1938: 38 sid. 396), och det har därvid framhållits såsom önskvärt, att — i överensstämmelse med vad som gällde vid överlåtelse av köpehandling — stämpelfrihet medgäves arrendatorn, då denne för sin del sökte lagfart.

Vad angår den av *föredragande departementschefen* till stöd för de i propositionen framlagda förslagen lämnade motiveringen får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 58, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Stockholm den 17 februari 1944.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Elon Andersson, Wahlmark, Sjödahl, friherre De Geer, Ekman, Frans Ericson, Velander, Björkman* och *Sylwan*, samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Hagberg* i Malmö, *Hammarlund, Olsson* i Gävle, *Orgård, Falk, Lundell, Karlsson* i Grängesberg, *Sundström* i Skövde och *Boman*.
